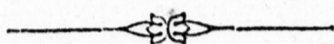

O b s a h.

Díl I.

L u ě b a ž i v e l n í.

	Str.
Dění lučební	1
Vázení a měření	6
Osobitá tíže	7
Živly	8
Voda a teplo	10
Prostraňování teplem a teploměrem	10
Rozpouštění tuhých věcí teplem	14
Vaření a vypařování věcí tekutých	15
Rozcházení tepla	20
Rozpouštění a hlacení	23
Složení vody	27

N e k o v y.

První třída: Živočné.

Kyslík (kysleny, kyseliny, žířeny, slučany, vyrovnání atd.)	29
Vodík (platinové rozžehadlo, plyn bouchavý, tvoření vody, lučební značky a poznamy)	41
Vzduch (tlačení vzduchu, trubky pojišťovací, stříkavky, vzduch a teplo, plyny, páry, složení vzduchu)	48
Dusík	52
Uhlík (dřevěné uhlí, saze, výpalky, diamant, tuha, uhelka, uhlen)	54
Hoření (rychlé i zdlouhavé, dokonalé i nedokonalé, plamen atd.)	58
Doklady k živočným	66

Druhá třída: Zápalčivé.

Síra (věci beztvárné i utvářené, sirný květ, sirná mléč, železo-sířen)	69
Vodíko-sířina	74
Selen	78
Kostík	79
Kostěn vodíkový (slučování na ponuknutí, vodní lázeň)	82
Doklady k zápalčivým	84

Třetí třída: Solodějci.

Chlor (doba zárodu, stupně pokysné, posírné, pochlorné)	86
Jod	91
Brom	92
Kazík	93
Blavek	93
Doklady k solodějům	94

Čtvrtá třída: Steklivci.

Bledík a křemík	95
Doklady k nekovům	95

K y s n ě.

První třída: Kysliny.

Dusnovka (kysliny, kysleny, vyrovnání atd.)	97
Dusičnatka (dusíko-dvoukyslen, dusen)	101
Uhelka (vzájemné proměšování plynu, kyselky atd.)	102
Sirnovka (bezvodá, anglická atd.)	106
Sirnatka	113
Kostovka	116
Kostičnatka, kostan	118
Chlorovka, podchlornatka	118
Blavovka, tráskavka	118
Bledovka (sklo, dmuchavka, rozptýlování tuhých látek)	119
Křemenka	121
Doklady ke kyslinám	123

Druhá třída: Kysně vodíkové.

Solovka čili chlorina (soleny)	124
Dusno-solovka či královka	129
Bromina a jodina	130
Kazina (leptání skla)	130
Blavina	131
Doklady o kysných vodíkových	131
Doklady o sloučeninách nekovů s kyslíkem a vodíkem	132

Třetí třída: Kysně živočné.

Vínovka (vinná sůl, tvoření kysní živočných atd.)	134
Štavelka (sůl štavelová atd.)	136
Octovka	139
Doklady o kysných rostlinných	141
Sadna	141
Zásytnost	142

L e h k é k o v y.**První třída: Luhovci.**

Draslík (draslo, luh, sanytr, střelný prach, chloran draslenný, třecí sirky, vinná sůl, jatřina atd.)	144
Sodík (sůl, Glauberka, soda, bledna, letování, sklo atd.)	158
Čpavek (přehánění ze sucha, salmiak, čpavková voda atd.)	170
Japík	177
Doklady k luhovcům	177

Druhá třída: Palužci.

Vápník (křída, živé vápno, pálení vápna, malta, sadra, chlorové vápno atd.)	178
Baryt a strontík (barytovec atd.)	187
Hořčík (hořká sůl, ploský prášek atd.)	188
Doklady k palužcům	190

Třetí třída: Trupelci.

Hliník (hlína a jíl, orná půda, hlíněné nádoby, ledek atd.)	191
Sladík, ytřík, cirkoník atd.	198
Doklady k trupelcům	198
Doklady k lehkým kovům	199
Zákony lučební (rozdělení sloučenin, slučební tíže, vety, prvky, beztvornost, vícetvornost, stejnosložnost)	200

T ě ž k é k o v y.**První třída těžkých kovů.**

Železo (kysleny železité a rudy, vody železité, železo lité, holové, ocel, slučany železité, skalice železná atd., berlínska modř, sůl blavková, železo-siřeny atd.)	208
Buřík (burel, slučany buříkové atd.)	227
Ďasík a broník (šmolka, bronovina atd.)	231
Zinek (drobení, skalice zinečná, přehánění zinku atd.)	233
Kadmík	237
Cín (cínování, slučany cínové, musivní zlato atd.)	237
Uran	242
Doklady k první třídě těžkých kovů	243

Druhá třída těžkých kovů.

Olovo (klejt, minium, olovný cukr, olovná běl, olovný stromek, olovo-siřen atd.)	244
Visma (Rosův kov, vismenec atd.)	251
Měď (mědi-kysleny, barvy mědité, dobývání kovů, slučany mědité, skalice měděná, plísta, mědi-siřen, poměši měděné, mosaz atd.)	253
Rtuť (rtuti-kysleny, slučany rtutité, cinobr, rtutizny atd.)	260
Stříbro (poměši, pekelný kamínek atd.)	264
Zlato (poměši, roztok zlatný atd.)	268
Platina (roztok platinový, platinová houba atd.)	271
Paladik, dužík, rděník, osmík a rusík	273
Doklady k druhé třídě těžkých kovů	273

Třetí třída těžkých kovů.

Volfram, žestík, tellur, titan atd.	274
Barvík (slučany barvíkové, barevková žluť, barevka atd.)	274
Surmík (dávivá sůl, kermes, kov na písmo atd.)	278
Otruch (kamínek na mouchy, utrejch, Šveinfurtská zeleň, kamenka, Marsh'ova zkouška na otruch)	281
Doklady k třetí třídě těžkých kovův	286
Doklady k veškerým kovům (kovy, kovo-kysleny, kovo-siřeny, kovo-chloreňy, slučany kovové, způsob, v kterémž se kovy nalezají)	287
Sestavení známějších prvin	289

Díl II.

Lučba živočná.

Látky rostlinné.

Život rostlin (látky rostlinné, množitě slúče atd.)	291
I. Sklípno rostlinné (klíčení, vlákno, len, bavlna, bílení atd.)	296
Změny sklípna rostlinného kysněmi (střelná bavlna atd.)	299
Změny sklípna luhovcemi	300
Změny sklípna horkem za volného přístupu vzduchu	301
Změny sklípna horkem za vymezeného vzduchu (dřevěné uhlí, svítiplyn, dřevný ocet, čadek, dřevný líh, dehet ze dřeva i z kamenného uhlí, dehtová voda, výpalky atd.)	301
Změny sklípna vzduchem a vodou při trouchnění a hnití (trouch, bahní plyn, kamenné uhlí, hnědé uhlí, rašelina atd.)	305
II. Škrob (zemákový, z pšenice, z hrachu; látky bílkovité; sago, inulin atd.)	310
Změna škrobu v klej a cukr (škrobový klej, škrobový sirup, slad, sladovina, zapařování atd.)	314
III. Klej a slizek rostlinný (guma arabská, tragant, klej třešňový, pektin)	317
IV. Cukr drobkový, třtinový, slizkový, mléčný, manit)	319
Změny cukru horkem a kysněmi	322
Doklady ke sklípnu rostlinnému, ke škrobu, kleji a cukru	323
V. Látky bílkovité (bílek, tvaroh, mazek)	325
Změny látek bílkovitých hnitím (plození čpavku a sanytru) Doklady k látkám bílkovitým	326
VI. Proměňování cukru v líh (kvašení)	322
Víno	329
Pivo (kvašení na svrchní, na spodní kvasnice, dokvašování, kvasnice atd.)	331
Kořalka (zesilování kořalky, kořaleční olej atd.)	333
Líh (tinkтуры, likéry atd.)	336

	Str.
VII. Proměna líhu v éther (světek, éther sirnovčený, éther, nafty atd.)	340
Sadna látek živočných (éthyl)	344
VIII. Proměna líhu v ocet (ocet z kořalky, vína, piva, škrobu a cukru. Dělení octa na rychlo. Podocet. Acetyl atd.) .	345
Proměna cukru v mlékovku a máslovku (kysání na slizovito)	348
Plození líhu, octovky a mlékovky při pečení chleba . .	348
Doklady ke změnám cukru a líhu	353
IX. Tuky a mastné oleje (olej, sádlo, lůj, dělané mléko atd.)	354
Proměna tuku horkem (olejný plyn, svícení atd.) . . .	357
Složenství tukův (lojovina, elajina atd.)	358
Tuky rostlinné (oleje pokostové, mazlavé atd.) . . .	359
Tuky zvířetské (lůj, máslo, trán, vorvaň, vosk atd.) . .	361
Tuky a luženy. Mýdla (tuhá, měkká, tukovky, sladěn atd.)	362
Vlastnosti mýdel; mýdla nerozpustná (náplastě) . . .	366
X. Prchké oleje (hotovení jich, druhy prchkých olejů) .	368
Složenství a vlastnosti prchkých olejů (lampy na olejný plyn, přetahované vodky, voňavky, zpryskyřnatění olejů prchkých atd.)	372
XI. Prskyřice (terpetyny), balsamy. Dobývání smol, druhy prskyřic atd.)	376
Klejo-prskyřice	384
Pružec (gutta percha)	386
XII. Vytaženiny (výtažky, hlatěbné i nehlatěbné, vytaženiny atd.)	388
XIII. Barviny	392
XIV. Živočné žířeny (morfin, chynin atd.)	398
XV. Živočné kysně (hroznovka, citronka, jablovka, tříslovka atd.)	401
XVI. Neživočné látky rostlin (popel)	404
Orná prst	406
XVII. Rostění a výživa rostlin	407
Rostliny rostoucí na divoko	408
Rostliny pěstované	411
Doklady k látkám rostlinným vůbec	412

Látky zvířetské.

Život zvířat, látky těla zvířetského atd.	415
I. Vejce (bílek, žloutek, skořápka)	416
II. Mléko (máslo, tvaroh, mléčný cukr atd.)	417
Zažívání	420
III. Krev (vláč, krvina, bílek atd.)	421
Dýchání a vyživování	422
IV. Libivé maso (masná šťáva, vlákno, strojení masné polevky, nakládání masa)	423
V. Žluč	425
VI. Kůže (klihovina, klih, vydělávání koží, rohovina atd.) .	426
VII. Kostí (kostnatina, uhlí z kostí, mouka z kostí atd.) . .	429
VIII. Trus a moč (močovina, močovka, guano atd.)	430
Doklady k látkám zvířetským	433

